

SDP:n talouspoliittinen linja tarkentuu

Vaalivuoden käynnistyttyä vaalikeskustelu tulee nopeasti aktivoitumaan. On odotettavaa, että puolueilta haetaan vastauksia erityisesti talouden tilaan, julkisen talouden vakauttamiseen sekä talouskasvun nopeuttamiseen. Taustalla vaikuttavat sekä valtiovarainministeriön että Suomen pankin laatimat ennusteet, jotka molemmat ennustavat heikkoja talousnäkyymiä (linkit lopussa).

SDP:ssä valmistellaan tällä hetkellä työryhmätyönä puolueen talouspoliittista linjaa. Arvio on, että se tulee olemaan valmis helmikuussa, jolloin se myös julkaistaan. Kyseistä ohjelmaa tarkennetaan vielä lähempänä vaaleja konkreettisemmilla ja yksityiskohtaisemmilla puheenvuoroilla. Jotta vaalityö olisi mahdollista kunnolla taustoitettuna ja jotta saamme aikaan yhtenäistä ja uskottavaa viestiä, ehdokkailla on oltava tieto peruseräpäätteistä.

SDP:n talouspoliittinen linja tulee seuraavissa vaaleissa rakentumaan:

- 1) Kasvuinvestointien varaan.
- 2) Rakenteellisten uudistusten jatkamiseen.
- 3) Sopeutustoimiin.

Tavoitteena on ensisijaisesti työllistävä talouskasvu sekä sen kautta tapahtuva julkisen talouden tasapainottuminen. Julkisen sektorin toiminnan tehostamista tulee samalla kuitenkin jatkaa. Erityinen huomio tulee kiinnittää viennin lisäämiseen, pohjan laajentamiseen ja jalostusarvon nostoon.

Erottavat tekijät, joita voi painottaa vaalikeskusteluissa liittyvät (suhteessa oikeistopuolueisiin):

- valtion aktiiviseen ja tavoitteelliseen rooliin kasvun luomisessa: pelkästään leikkaamalla tai suuryrityksiä tai rikkaimpia suosimalla ei saavuteta kasvua. Valtio/julkinen sektori voi ja sen tulee olla aktiivinen kasvun edellytysten luomisessa. Eriarvoisuuden kasvu puolestaan hidastaa talouden kasvua - ei nopeuta sitä. Tästä on julkaistu tuoretta tutkimusta mm. OECD:n toimesta. Tiivistelmä tutkimuksesta: <http://www.oecd.org/els/soc/Focus-Inequality-and-Growth-2014.pdf>
Uutisointia Suomessa: <http://www.hs.fi/talous/a1418098619545>
- sopimusyhteiskunnan rakenteiden puolustamiseen: kolmikantayhteistyöllä on tällä vaalikaudella solmittu mm. kaksi merkittävää palkkaratkaisua jotka ovat parantaneet Suomen kustannuskilpailukykyä suhteessa keskeisiin verrokkimaihin sekä sovittu eläkeratkaisusta tavalla, joka turvaa eläkkeiden rahoituksen ja lisää tasa-arvoa. Tämä on kova suoritus eikä tätä työkalua tule heittää yli laidan ideologisista syistä. Siksi SDP toivoo palkkasopimuksille jatkoa. Ostovoiman kasvun turvaaminen työtä tekevien näkökulmasta on erittäin tärkeää kotimaisen kysynnän ja sitä kautta erityisesti palvelualan työllisyyden ylläpidon näkökulmasta.
- sopeutustoimien kohdentamiseen: SDP näkee, että sopeutustoimia tulee jatkaa, mutta ne eivät voi olla yksin menojen leikkauksia. Myös verotuksella voidaan kerätä lisätuloja julkisen talouden alijäämän kattamiseksi. Menojen vähentäminen

(josta ilmestyy tarkka oma esitys) tulee tehdä tavalla, joka ei heikennä pieni- ja keskituloisten turvaa tai ostovoimaa.

Kasvuinvestointien osalta toimet tulevat liittymään julkisten investointien lisäämiseen (velkarahoitusta voidaan käyttää investointihankkeisiin, jotka ovat selkeästi tulevaa talouskasvua vahvistavia ja luovat uusia, viennissä hyödynnettäviä referenssimarkkinoita, samalla etsitään uusia rahoitusmalleja erityisesti väylänpidon vahvistamiseen), PP-hankkeiden lisäämiseen (esimerkkinä Remontti Oyn kaltaiset innovaatiot), yksityisten investointien edellytysten parantamiseen sekä ulkomaisten investointien houkutteluun.

Oleellista kasvun kannalta on myös viennin edellytysten vahvistaminen. Julkiset hankinnat ovat keskeisessä asemassa siinä, miten Suomessa voidaan luoda markkinoita uusille tuotteille ja palveluille ja saada aikaan kotimarkkinoilla vientiponnisteluita helpottavia referenssejä. Tässä tarvitaan aktiivista julkista sektoria joka myös ottaa riskiä investoiden uuteen.

Julkisen sektorin yrityksille tarjottavia palveluita tulee tehostaa merkittävästi. Yritykset tarvitsevat tukea ja koulutusta kansainvälistymiseen ja digitalisoitumiseen. Rahoituksen kapeikot erityisesti siinä vaiheessa kun yritys haluaa kansainvälistyä, tulee poistaa. Erityisesti pienyrityksien toimintaedellytyksiä voidaan tukea nostamalla ALV-rajaa.

Vientiä vahvistettaessa on uskallettava erikoistua. Pienessä maassa emme julkisen sektorin tukitoimien osalta voi erikoistua kaikkeen. Ympäristöteknologia (uusiutuvan energian tuotanto, energiatehokkuus, energian säilytys, jätteidenkäsittely, vesi), kaupungistumiseen ja digitalisoitumiseen sekä terveyteen ja koulutukseen liittyvät innovaatiot, tuotteet ja palvelut ovat alueita, joilla Suomi voi nousta selkeästi nykyistä vahvempaan asemaan globaalisti.

Rakenteellisten uudistusten jatkamisen osalta olennaisinta on saada sote-ratkaisu onnistuneesti päätökseen. Malli tulee rakentaa valmiiksi siten, että siinä toteutuvat demokratia, laadukkaiden palveluiden saatavuus riittävän läheltä sekä toivotut tehokkuushyödyt. Toinen laaja kokonaisuus on paikallishallinnon ja valtion aluehallinnon uudistamisen jatkaminen.

Digitalisaatio tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia paitsi tehostaa palveluiden tuotantoa, myös parantaa niiden laatua ja saavutettavuutta. Oleellista on vahvistaa taajamien keskustoja ja seutukuntien keskuksia palveluiden sijaintipaikkana, jotta alueellinen saavutettavuus ei heikkene liiaksi.

Rakennemuutoksista tulee puhua myös työmarkkinoilla. Ne on tehtävä tasapainoisesti ja yhdessä sopien - ei sanellen ylhäältä sen mukaan mitä milloinkin joku isokenkäinen keksii toivoa. Joustavuutta lisäävät uudistukset on tehtävä tavalla, jotka samalla voimistavat työtä tekevien oikeutta toimeentuloon ja turvaan.

Peruslähdekohta on, että palkansaajalla tulee olla oikeus:

- täyteen toimeentuloon

- työn mielekkyyteen
- muuntautumiskykyyn
- turvaan erityisesti muutoksessa

On kuitenkin selvää, että tilanteessa, jossa maassa on saatava nopeasti aikaan taloudellisen toimeliaisuuden lisäämistä ja työpaikkojen syntymistä, työnantajien vastuuta erilaisten palveluiden järjestämisestä ei voida lisätä. Onkin mietittävä voitaisiinko yrittäjille ja muille työnantajille koituvaa hallinnollista taakkaa helpottaa vastineeksi taloudellisten panostusten lisäämisestä työntekijöiden turvan kehittämiseksi ja muutoksessa menestymisen mahdollistamiseksi.

Työttömyyden torjunta erityisesti pitkäaikaistyöttömien osalta tulee olemaan merkittävässä roolissa SDP:n vaalityössä. Kehittelyssä on ideoita työttömyysturvan kehittämistä tukemaan pitkäaikaistyöttömien työllistymistä, palkkatuen käytön lisäämistä, työnvälityksen kehittämistä aktiivisempaan suuntaan, aikuiskoulutuksen suuntaamisesta ym. Tärkeintä on, että tässä päästään liikkeelle nopeammin ja vaikuttavammin kuin tähän asti. Jokainen päivä työttömänä rapauttaa työkykyä ja tekee työllistymisestä vaikeampaa.

Sopeutustoimista valmistuu erillinen esitys. Sopeutustoimia tulee tehdä, koska talouskasvun käynnistyminen ja sen näkyminen työllisyyslukuissa tulee ottamaan aikansa. Säästöjen tulisi olla pysyviä, jotta ne parantavat julkisen talouden asemaa pitkällä aikavälillä. Menosäästöjen rinnalla tarvitaan paremmin ja fiksummin tekemistä; säästöjen ei tarvitse tarkoittaa palveluiden laadusta tai kattavuudesta tinkimistä mikäli niitä voidaan tuottaa entistä tehokkaammin esimerkiksi teknologiaa paremmin hyödyntämällä.

Onnistunutta taloudellista sopeuttamista, joka tuottaa pysyviä säästöjä, vastaan voidaan kerralluontoiisiin, elvyttäviin ja kasvupotentiaalia pysyvästi kasvattaviin hankkeisiin ottaa myös julkista velkaa. Näin leikkausten haitallisuus taloudellisen kasvun ja työllisyyden kannalta jäisi itse mittaluokkaa pienemmäksi. Myös rakenteellisissa uudistuksissa onnistuminen mahdollistaa elvyttävämmän finanssipolitiikan.

Terveisin

Antti

Linkit ennusteisiin:

Valtionvarainministeriö (17.12.2014):

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/02_taloudelliset_katsaukset/20141217Taloud/name.jsp

Suomen Pankki (11.12.2014):

http://www.suomenpankki.fi/fi/julkaisut/euro_ja_talous/talouden_nakymat/Pages/ET_TN_514.aspx